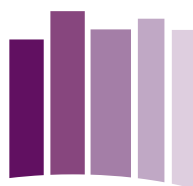

Rytmus

programový list č. 1

46. sezony 2011/12

PRITOMNOST

Sdružení pro soudobou hudbu Praha

**HUDEBNÍ
ROZHLEDY**

Koncerty minulé i nadcházející sezóny byly podpořeny

Ministerstvem kultury ČR

Magistrátem hl.m. Prahy

Hudební nadací OSA

Nadací Život umělce

DĚKUJEME!!!

TR TÝDENÍK
ROZHLAS

Rytmus

programový list Přítomnosti

**Rytmus č. 2,
2010/2011**

Programový list Přítomnosti,
sdužení pro soudobou hudbu

Redakční rada: Jindřich Bajgar, Eva Benešová, Jiří Bezděk, Eduard Douša,
Kateřina Karlínová, Jiří Lukeš, Vojtěch Mojžíš (předseda), Jiří Teml

Redaktor: Eduard Douša

Redakční spolupráce: Eva Benešová

Design: Dragon Print s.r.o.

Layout: Dominik Géc, Dragon Print s.r.o.

Tisk: Dragon Print s.r.o.

Redakční uzávěrka: 31.8.2011

Registrováno MK ČR pod č. 6568

ÚVODNÍK

Vážení členové a příznivci Přítomnosti!

Pohnutou historii našeho uměleckého sdružení lze rozčlenit do několika období. Výraznou měrou na jejich charakter působily vždy vlivy nejen umělecké, ale i společenské a politické. Bylo založeno v roce 1924 skupinou profesionálních hudebníků se zájmem o soudobou hudbu. Mezi zakládající členy patří Z.Bláha-Mikeš, J.Hybler, V.Polívka, J.E.Zelinka, E.F.Burian. Přítomnost pořádala koncerty, později začala vydávat i vlastní periodikum Rytmus. Ještě v meziválečném období došlo k její ideové proměně, zejména na základě podnětů skupiny okolo agilních členů Karla Reinera a Aloise Háby. Nelehká léta Druhé světové války a fašistické totality byla bojem s cenzurou a s tvrdou, nelidskou persekucí, které byli vystaveni mnozí z členů (K. Ančerl, E.F.Burian, K. Reiner). Někteří nepřežili (V.Nejedlý, J. Vojáček). Koncertní činnost se však i tehdy dařilo udržet na kvalitativně i kvantitativně vysoké úrovni. Léta poválečná se zprvu jevila jako slibný start. Sdružení se dostalo do rukou tehdy mladých talentovaných osobností, plných tvůrčího i organizačního elánu (J.F. Fischer, I. Jirásek, J. Hanuš, J. Pauer, K. Husa, I.Krejčí a další). Světlá kapitola Přítomnosti však netrvala dlouho. Jednotná direktivní kulturní politika tehdy nastupující totality komunistického typu k nám zavlečená z vnějšku, která nezávislému spolkovému životu nepřála, znamenala na dlouhá léta fatální odmlku Přítomnosti. Někteří její členové se přeorientovali na nově, konjunkturální struktury, někteří si našli své místo v cizině, mnozí však ztrátu Přítomnosti nesli jen velmi těžce. Odmlka trvala celých 40 let. Že však šlo o ideu velmi nosnou, takřka nezníčitelnou, se ukázalo hned v prvních měsících po listopadu 1989. Přítomnost zase ožila ve svých původních intencích. Její revitalizace se ujali v podstatě stejní lidé, kteří ji tvořili v krátkém období poválečném. Začali znovu a přidali se k nim i další (Z. Šesták, V. Riedlbauch, J. Feld, I. Jirásek, M. Ladmanová, J. Ledeč a další). Pracovali s neobyčejným elánem a nasazením. Počet členů sdružení byl brzy velmi vysoký, nejen aktivních, ale i těch z řad příznivců a koncertních abonentů.

Tento stav však netrval dlouho. Na koncertech Přítomnosti po několika sezonách začalo ubývat posluchačů, zákonitě se dostavila generační krize, kdy starých začalo citelně ubývat a mladé umělce se nedařilo do tradičního, zaběhnutého konceptu dostatečně angažovat, i když nabídkou na provedení skladeb v rámci programů Přítomnosti nepohrdnul nikdo z nich. Nedostatek financí se stal rok od roku tíživějším. Společenský ohlas začal slábnout.

V čem jsou příčiny tohoto stavu, co je dnes nutné učinit pro to, aby Přítomnost mohla žít dál a zdárně se rozvíjet? Příčin je hned několik. Dnešní pluralitní doba nabízí nepřehledné množství různých uměleckých platforem, které se od sebe nemusí lišit generačně, ale mnohdy ani příliš žánrově, či esteticky. Začaly vznikat spolky nové, obdobného typu a zaměření. Dostavilo se něco, co mnozí v polistopadovém přerodu nečekali, mám na mysli značné znečitlivění, únavu z přívalu podnětů a nabídek všeho druhu a všech úrovní hodnot. Všude se společnosti šíří komercializace, celkově lze dnes hovořit o odklonu od intelektuálně náročnějších aktivit v oblasti umění. Lidé se chtějí především bavit a moderní prostředí s dříve neznámým světem nových medií jim k takové zábavě nabízí možností dostatek. Oblibu získávají spíše multimediální formy využití, kde je od každého něco, introvertní absolutní hudba do této kategorie nepatří.

Vzdor tomu by bylo chybou vzdát se a ideu Přítomnosti opouštět, nepokračovat v práci umělců předchozích generací. Předně je třeba přizpůsobit se skromným možnostem dnešní doby, najít si tu pravou cílovou skupinu příznivců a na ni soustředit propagační úsilí. Být si vědom vlastních předností, vlastní jedinečnosti a tu dále rozvíjet. Rozhodně neslevovat z uměleckých a etických norem, které se nepochybně musí prokázat jako smysluplné a cenné nejen v dnešní době, ale i v budoucnu.

Váš

PhDr. Mgr. Vojtěch Mojžíš
předseda Přítomnosti

Malá gratulace

Dne 7. srpna 2011 se dožil 90. let hudební skladatel a dirigent - **KAREL HUSA**, jeden z hudebníků, kteří po skončení 2. světové války stáli v roce 1945 u nového rozletu sdružení Přítomnost. Po studiu skladby na Pražské konzervatoři studoval též dirigování v Paříži. Od roku 1954 působí v USA. Řadu let se věnoval výchově mladých uměleckých generací jako vysokoškolský pedagog na Cornellově universitě v městě Ithaca. Je nositelem Pulitzerovy ceny z roku 1969 za Smyčcový kvartet č. 3. V roce 1968 na protest proti okupaci Československa armádou Sovětského svazu a armádami dalších zemí Varšavské smlouvy složil orchestrální skladbu Hudbu pro Prahu 1968, která v Československu zazněla v únoru 1990. Působil také jako dirigent řady symfonických těles. Pro klarinetovou mezinárodní hudební soutěž konanou v rámci festivalu Pražské jaro v roce 2008 napsal tři skladby pro sólový klarinet. Působil také jako dirigent řady symfonických těles. V roce 1995 obdržel Medaili České republiky za zásluhy 1. stupně a v roce 1997 stříbrnou medaili Hlavního města Prahy.

BLAHOPŘEJEME !!!

Eduard Douša

1. koncert - „Předválečná Přítomnost“

Maďarské kulturní středisko

Praha 1, Rytířská 25

středa 19. 10. 2011 v 19,30 hod.

Karel Husa	Elegie pro klavír
Alois Hába	6 klavírních skladeb op.6
Viktor Ullmann	Sechs Lieder nach Gedichten von Albert Steffen op.17
Vladimír Polívka	Krajiny- výběr, 2. a 3. části z klavírního cyklu
Gideon Klein	Tři písně op.1
Pavel Haas	Suita pro klavír op.13

Daniel Wiesner - klaví, Irena Troupová – zpěv, Eva Benešová – klavír

Úvodní slovo: dr. Vojtěch Mojžíš

2. koncert 2.11. 2011 - „Přítomnost na Dnech soudobé hudby“

Galerie Hudební a taneční fakulty AMU

Praha 1, Malostranské náměstí

středa 2.11. 2011 v 19,30 hod.

koncert pořádá Společnost skladatelů AHUV

Eduard Douša	PF 09 pro flétnu a klavír <i>Jana Bošková - flétna, Eva Benešová-klavír (Duo BeNe)</i>
Olga Ježková	Tři hry pro dva hráče na tři nástroje <i>Štěpán Ježek - housle, Sylvie Ježková - klavír/claves</i>
Evžen Zámečník	Tři invence ve starém slohu <i>František Novotný - housle, Jan Řezníček - viola</i>
Ladislav Kubík	Sonáta - Portrét <i>Hui - Ting Yang - klavír</i>
Milan Jíra	Sonáta brevis pro violu a klavír <i>Jiří Rajniš - viola, Eva Matošková - klavír</i>
Juraj Filas	2. smyčcový kvartet <i>Apollon Quartet</i>

3. koncert - „Kytara v Přítomnosti“

Maďarské kulturní středisko

Praha 1, Rytířská 25

středa 16. 11. 2011 v 19,30 hod.

Svatopluk Havelka	Pocita Fra Angelicovi pro kytaru
Vojtěch Mojžíš	Proměny, meditace pro kytaru
Evžen Zámečník	Introduzione e due toccate pro kytaru
Jiří Lukeš	Pantheon pro kytaru (premiéra)
Václav Kučera	Akvarely, cyklus pro flétnu a kytaru
Eduard Douša	Fantasia concertante pro kytaru

Filip Moravec – kytara, Kristina Mikulcová – flétna

Úvodní slovo: Jiří Lukeš

4.koncert - „Vánoční pocta tvůrcům“ 2011

Českoobratrský evangelický kostel U Salvátora, Praha

sobota 3. prosince 2011, 17,00 hodin

Česká unie pěveckých sborů a sdružení Přítomnost

1. Jan Novák
Gloria
(Iuventus paedagogica + Pražská kantiléna)
Ave Maria
(Iuventus paedagogica)
Exercitia mythologica (výběr) Midas, Echo, Terpsichore
(Piccolo coro)
2. Ivana Loudová
Pozdrav slunci II pro 3–6 hlasů ženský sbor
(dětský sbor; gong a koto ad lib.)

Malá vánoční kantáta pro dětský sbor trubku a harfu
1. *Ve staré věži*, 2. *Bílé peří*, 3. *Noc nad krajinou strmí*,
4. *Schovej se, kapře*, 5. *Dnes všechna okna září*
(Pražská kantiléna)
3. Jaroslav Herden
Missa cotidiana (výběr) Introit, Kyrie, Gloria
(Piccolo coro)

Vánoční zpěvy
(Iuventus paedagogica)
4. Eduard Douša
Ave Maria (premiéra)

Tři vánoční zpěvy - 1. Gloria, 2. Čas Vánoc, 3. Fanfnoch
(VUS UK Praha)
5. Jiří Laburda
Exaudi me, Domine
(Iuventus paedagogica)

Missa pastoralis (výběr) - Kyrie, Gloria
(VUS UK Praha)

Přišlo jsi k nám, Jezulátko
(Iuventus paedagogica)

Ženský pěvecký sbor **Iuventus paedagogica**, dir. Jitka Paličková a Kamila Tůmová a jeho hosté

Pražská kantiléna, dir. Zuzana Drtinová a Lea Esserová

Piccolo coro, dir. Marek Valášek

VUS UK Praha, dir. Jakub Zicha

Spoluúčinkují sóloví pěvci a instrumentalisté.

5. koncert - „komorní tvorba v Přítomnosti“

Maďarské kulturní středisko

Praha 1, Rytířská 25

středa 18. 1. 2012 v 19,30 hod.

Bohuslav Martinů Variace na slovenskou píseň

Bohuslav Řehoř Elegie

Jiří Tem Malá galerie

Euard Douša Musica ruvida

P. Nouzovský – violoncello, Ladislav Horák - akordeon

Luděk Vlach Concertino pro klarinet a klavír

Ivana Loudová Aulos –Syrinx (basklarinet a flétna)

Sláva Vorlová Miniatury pro basklarinet a klavír

Čestmír Gregor Trio pro flétnu, basklarinet a klavír

Duo BeNe, J. Bošková - flétna, E. Benešová - klavír, Hanuš Axmann - klarinet, basklarinet

Termíny koncertů pro jaro 2012:

1.2.- 15.2.-7.3.- 21.3. - 11.4. 2012 - opět středy v Maďarském kulturním středisku.

Před koncertem 11.4.2012 proběhne v Maďarském kulturním středisku valná hromada sdružení.

Čas konání bude upřesněn.

Několik slov k Oratoriu da sonar pro orchestr Víta Clara

V programu cyklu Hudební fóra rozhlasové stanice Vltava zazněla v červnu tohoto roku skladba nedávno zesnulého člena Přítomnosti, skladatele Víta Clara, Oratorio da sonar pro orchestr. Jako autor textu uvedené série pořadů s českou soudobou symfonickou hudbou jsem měl možnost se s dílem seznámit. Na základě krátkého zastavení nad zajímavou partiturou tedy vzpomeňme uvedeného osvětleného tvůrce a vynikajícího pedagoga.

Název skladby vyžaduje další vysvětlení. Oratorio či Oratorium je jak známo rozměrná vokálně instrumentální skladba s duchovním námětem, která se svojí epičností a strukturovaností blíží k opeře. Oratorium vzniklo a provozuje se především v chrámu, neboť ten je též vhodným ilustrativním prostředím pro biblické či náboženské výjevy, které se v oratoriu vždy odehrávají. Hlavním obdobím tvorby tohoto hudebního druhu bylo baroko, v něm také vznikla nejslavnější díla, která se váží k Velikonočím – tedy pašije. Clarovo Oratorio však neobsahuje vokální složku, jak by se dalo očekávat, a je tedy skladbou pouze instrumentální. Upozorňuje na to rozšíření titulu skladby o italské „da sonar“. V italštině to znamená sice jen „znějící“, v dějinách hudby však tento italský přídomek upozorňuje na instrumentální původ skladby. Takto totiž byly označeny první skladby pro nástroje vůbec, které vznikly na sklonku renesance. Vít Clar vytvořil v Oratoriu da sonar však ještě další mezistupeň. Jeho hudba totiž těží z typických doprovodných orchestrálních podkladů pro sbory či sóla, vyskytujících se v historických vokálně instrumentálních skladbách. Clar je povyšuje však na materiál tematického významu. Věnujme však pozornost jedné velmi zajímavé okolnosti. Vokální složka zde sice není zapojena akusticky, ale jakoby mimoděk (prostřednictvím zmíněné hudby instrumentální) si její přítomnost stále domýšlíme. Podaří-li se nám vnímat Oratorio da sonar výše zmíněnou metodou, výsostně nás osloví.

Vše se totiž odbývá v rovině ležících akordů či opakujících se figurací. Ty se harmonicky posouvají. Hudba tak nese rysy minimalismu, který však přerývají velké tempové, barevné i dynamické kontrasty. Výrazové zlomy jsou nositeli epického aspektu skladby. Z výše uvedeného důvodu tak vznikají též naprosto nové hudebně tektonické situace a autor je naplňuje neotřelým obsahem.

Zcela originální přístup ke kompozici upomíná ještě na jednu stranu Clarovy osobnosti, která nám všem, co jsme ho znali, bude chybět. Byl totiž v otázkách hudby a jejího provozování zapáleným diskutérem, a nenechal se jen tak uchlácholit slabými argumenty. Měl vždy po ruce originální repliku či sžíravou kritiku, kterou uplatňoval slovem či písmem. V posledních letech svého života se zapojil s houževnatostí sobě vlastní i do činnosti Přítomnosti a obohatil ji svými podněty jak v oblasti koncertní, tak i popularizační.

Jiří Bezděk

Koncerty Západočeského hudebního centra podzim 2011

3.10.

Západočeské muzeum, přednášková síň, 19, 30

Petr Nouzovský – violoncello; Julie Svěcená, Jiří Vodička – housle

Karel Pexidr, Roman Haas, Jan Slimáček

7.11.

Západočeské muzeum, přednášková síň, 19, 30

Martin Kos, Martin Tupý – housle; Marcela Tupá, Štěpán Kos – klavír
skladby soudobých českých autorů

12.12.

Západočeské muzeum, přednášková síň, 19,30

Sojkovo kvarteto

Sommer, Bezděk, Pexidr, Mojžíš

19.12.

25. ZŠ, Chválenická ul. 17, koncertní sálek, 18 hod.

koncert z tvorby českých soudobých skladatelů pro děti a mládež

hrají žáci plzeňských hudebních škol

Ohlédnutí za uplynulou koncertní sezonou...

Uplynulou sezónu zahájil, jako již obvykle koncert historizující. 22.9.2010 zazněla v Pálffyho paláci díla Ulmannova a Schulhoffova. Byl to program přesunutý z března 2010. Další koncert, konal se 20.10. 2010 V Maďarském kulturním středisku, byl sestaven ze skladeb V.Trojana, P.Fialy, J.Truhláře, J.Felda, J.Lukeše, J.Dvořáčka, E.Douši, K.Reinera a J.Temla. Tradiční koncert, kdy se Přítomnost prezentuje na dnech soudobé hudby, pořádaných Společností skladatelů, zazněl 3.11.2010 v Galerii Lichtenštejnského paláce. Vyslechli jsme díla I.Bláhy, E.Douši. J.Laburdy, J.Marka a J.Vičara. Název Pocta Jaroslavu Doubravovi a Vítu Clarovi nesl další večer v prostorách Maďarského kulturního střediska. Konal se 17.11.2010 a zazněla na něm i díla J.Temla a P.Hanzlíka a J. Mazana. Ve stejném sále se 15.12. 2010 uskutečnil předvánoční koncert Přítomnosti, jehož spolupořadatelem bylo Tvůrčí centrum Plzeň. Vystoupil na něm Dívčí akademický sbor FPE ZU z Plzně se svým programem (Lukáš, Blažek, Holubec, Bezděk, Málek, Klobouk, Slimáček, Couperin, Kopřiva, Laburda, Britten, Crocker). Dvoustému výročí založení pražské konzervatoře byl věnován koncert Přítomnosti v Českém muzeu hudby, který se uskutečnil ve spolupráci s Pražskou konzervatoří 19.1.2011.

Zazněla na něm díla P. Samiece, L. Laburdy, P. Trojana a E. Douši. Ve spolupráci s Tanja Classical Music Agency uspořádala Přítomnost svůj další koncert opět v Maďarském kulturním středisku 16.2.2011 Na programu byla díla skladatelů S.Bodorová, J.Ježek, I. Hurník, L.Fišer, V.Kalabis a P. Hanzlík. Písňová šansony napříč žánry je název dalšího koncertu, který se konal v Maďarském kulturním středisku. Bylo to 9.3.2011, na programu se objevila jména . Bezděk, Ožana, Fitznerová, Hanzlík, Clar, Staňková, Douša, Alferi. Rovněž v Maďarském kulturním středisku uspořádala Přítomnost 6.4.2011 recitál saxofonisty Romana Fojtíčka a klavíristy Daniela Wiesnera s programem P.Novák-Zemek (premiéra), P.Staněk, K.B. Jirák, E. Schulhoff, L. Dřevíkovský. 27.4.2011 zazněl ve stejných prostorách koncert souboru In modo

camerale s programem K. Směkal, L. Kubík, J. Feld. P.Eben, F. Poulenc a P. Trojan. Závěr uplynulé sezóny 11.5.2011 patřil celý duchovní hudbě. Konal se v evangelickém Kostele sv. Martina ve zdi. Pod názvem Duchovní hudba Přítomnosti zde vystoupila tři sborová tělesa: Ženský sbor Iuventus paedagogica, Dívčí sexteto Praha a Piccolo coro Praha, přednesla díla skladatelů I.Hurník, J. Novák. J. Teml. J. Laburda. Z. Lukáš, O. Mácha. J. Málek, J. Bernátek, R.Rejšek, P. Eben, J. Hanuš, J. Herden a P. Trojan.

Vojtěch Mojžiš